

EDUSKUNNAN SUURI VALIOKUNTA 28.10.2022 – ENTISEN EU-SUURLÄHETILÄS JAN STOREN ASIAANTUNTIJALAUSUNTO

Lausunto pyrkii kuvaamaan EU:n ministerineuvoston päätöksentekoa yleensä eikä sinänsä liity suoraan Euroopan komission antamaan esitykseen luonnon ennallistamisesta.

TAUSTAKSI

Komission esitystä uudeksi lainsäädännöksi edeltää yleensä pitkä valmistelujakso, joka saattaa kestää vuodesta kolmeen vuoteen. Valmistelujen edetessä komissio konsultoi laajasti eri tahoja eri vaiheissa. Tämä järjestely on oleellinen osa järjestelmää. Se on avoin ja inklusiivinen ja pyrkii siihen, että komission esitys on mahdollisimman tasapainoinen, oikeudenmukainen ja kohtuullinen.

Päätöksentekoprosessi ministerineuvostossa on perusteellinen, mutta on viimeisten vuosien aikana nopeutunut. Koko käsittely työryhmästä pysyvien edustajien komitean (Coreper) kautta neuvostossa tehtävään päätökseen asti vie aikaa yleensä vuodesta puoleentoista vuotta.

Neuvottelut Euroopan parlamentin ja komission kanssa vie kuukaudesta kolmeen kuukauteen. Valmistuttuaan neuvottelutulos vahvistetaan molemmissa lainsäätäjäläimissä viivytyksettä.

Valtaosa lainsäädännöstä syntyy nykyään ensimmäisessä lukemisessa.

KOMISSION ESITYS

Komission uuden esityksen juuret ovat komission ohjelmassa (Pj. Ursula von der Leyenin komission ohjelma 2019 – 24). Esitys pyrkii omalta osaltaan toteuttamaan komission keskeisiä tavoitteita ja on usein osa isompaa politiikkaohjelmaa (esimerkiksi ilmasto, talouden vihertäminen, yhteiskunnan ja talouden digitalisointi). Esityksen aikataulu konkretisoituu viimeistään komission kunkin vuoden lainsäädäntöohjelmassa.

Takavuosina komissio saattoi antaa esityksiä, joilla ei välttämättä ollut yhteyttä toisiinsa. 2000-luvulla tämä on radikaalisti muuttunut. Niinpä komission ohjelma pyrkii viemään lainsäädäntöä eteenpäin suurina politiikkakokonaisuuksina, joissa tavoitteet usein on asetettu kunnianhimoisesti.

Komission esitys pyrkii täydentämään lainsäädäntöä, tehostamaan pyrkimyksiä kohti asetettuja tavoitteita ja tarpeen tullen myös ulottamaan toimia uusille lainsäädäntöä edellyttävälle alueille.

Komissio antaa esityksensä konsultoituaan ensin eri tahoja (asiiantuntijoita, etujärjestöjä, elinkeinoelämää ja myös hallituksia) valmistelujen eri vaiheissa. Konsultointi on perusteellinen ja pyrkii siihen, että esitys mahdollisimman hyvin ottaa huomioon olosuhteet koko unionin alueella.

Komission esityksissä on usein pitkälle meneviä tavoitteita. Komissio näkee tämän keskeiseksi roolikseen ja pyrkii toimimaan sekä uuden kehityksen käynnistäjänä että muutoksen vahvana edistäjänä.

Komissiolla on perussopimuksen mukaan yksinomainen aloiteoikeus. Tämä korostaa komission itsenäisyyttä, mutta se velvoittaa samalla antamaan esityksiä, jotka ovat tasapainoisia, oikeudenmukaisia ja kohtuullisia. Näin järjestelmä toimii ja näin tasapaino eri instituutioiden kesken toteutuu.

Komission avoimuus vaikutukselle on tärkeä osa kokonaisuutta. Valmius tarttua tähän mahdollisuuteen on riippuvainen jokaisesta toimijasta itsestään. Jos haluaa antaa näkemyksensä, tulee seurata kehitystä tarkkaan ja toimia silloin kun se on mahdollista. Järjestelmä sinänsä on avoin ja menettelyt ovat yksinkertaisia. Konsultaatiot ovat nykyään usein verkossa. Tärkeintä on olla valppaana. Mitä aikaisemmassa vaiheessa valmisteluprosessia toimii, sitä suuremmat ovat mahdollisuudet saada näkemyksensä huomioiduksi.

Tämän institutionalisoidun konsultaatioprosessin lisäksi jokainen taho voi toimia aktiivisesti ja tuloksellisesti myös muita kanavia käyttäen. Tämäkin on osa järjestelmää. Tuloksellista vaikuttaminen komissioon on silloin, kun on jatkuvassa yhteydessä uutta lainsäädäntöä valmisteleviin virkamiehiin, yksiköihin, osastoihin tai pääosastoihin. Parhaimmat jäljet jättävät luottamuksellinen ja toinen toisiaan arvostava yhteydenpito. Hedelmällinen vuorovaikutus syntyy, kun molemmat osapuolet katsovat saavansa hyötyä tiiviistä yhteydenpidosta.

VALTAOSA NEUVOTTELUISTA TAPAHTUU TYÖRYHMÄSSÄ

Komissio esittelee tavallisesti uutta esitystä neuvoston kokouksessa. Tämän jälkeen asia siirretään Coreperin kautta työryhmään. Suomea työryhmässä edustavat vastuuministeriön asiantuntija(t) ja pysyvän edustuston asiantuntija(t). Vastuuministeriö antaa ohjeet neuvotteluihin tarpeen vaatiessa konsultoituaan ensin muita ministeriöitä tai koordinoituaan asian niiden kanssa.

Käsittelyn aluksi komissio kuvaa esitystä tarkemmin kertomalla, miksi se on tarpeen ja mitkä ovat keskeiset perusteet, tavoitteet sekä, mitkä keinot on valittu tavoitteiden saavuttamiseksi. Jäsenmaat puolestaan hakevat vielä selvennyksiä määritelmiin, keinoihin saavuttaa asetetut tavoitteet ja arvioituihin kustannuksiin ja odotettavissa oleviin hyötyihin sekä kaikkeen muuhun, mitä ne katsovat tarpeelliseksi tietää ennen kuin käsittely alkaa.

Tämä vaihe pyrkii luomaan tilanteen, jossa kaikilla osapuolilla on mahdollisimman yhtäläinen ymmärrys perusasioista. Kun neuvottelut alkavat hankkeesta, oletetaan kaikkien olevan samalla sivulla. Tässä vaiheessa voi jo alustavasti antaa viestin siitä, onko mahdollisia ongelmakohtia ja mistä ne löytyvät.

Alkuvaiheessa komissio perustelee valitsemaansa oikeusperustaa, joka antaa komissiolle kompetenssin toimia. Oikeusperusta indikoi myös millä tavoin päätös on tarkoitus tehdä. Valtaosa lainsäädännöstä syntyy nykyään tavallisessa lainsäädäntömenettelyssä eli yhteispäätösmenettelyssä parlamentin kanssa. Neuvostossa tämä tarkoittaa määräenemmistöpäätöstä.

Lainsäädäntöhanketta voi toteuttaa joko asetuksen tai direktiivin muodossa. Viime aikoina komissio on yhä useammin suosinut asetusta, jota se pitää nopeampana ja tehokkaampana tapana saada aikaan toivottuja vaikutuksia. Asetus on lisäksi jäsenmaissa suoraan sovellettava lainsäädäntöä. Jäsenmaat puolestaan suosivat direktiiviä siinä toivossa, että niille jää enemmän väljyyttä uuden lainsäädännön toimeenpanossa. Asia ei ole kuitenkaan mustavalkoinen. Asetus voi olla keinoiltaan väljä ja direktiivi voi puolestaan olla määräyksiltään hyvin yksityiskohtainen.

Komissio kertoo myös toissijaisuusperiaatetta, tasapainoa, oikeudenmukaisuutta ja kohtuullisuutta koskevista pohdinnoista esitystä viimeistellessä.

Neuvoston oikeuspalvelu antaa pyydettyä lausunnon siitä, onko komissio perustanut esityksensä oikeaan oikeusperustaan ja onko sillä sitä kautta toimivaltaa asiassa. Lausunto annetaan usein työryhmävaiheessa suullisena, mutta sitä voi myöhemmässä vaiheessa pyytää myös kirjallisena. Tämä tapahtuu yleensä Coreperin tai neuvoston käsittelyn yhteydessä. Oikeuspalvelun lausunnolla on painoa ja jäsenmaat seuraavat sitä.

Tämän alkuvaiheen jälkeen alkavat neuvottelut ovat pitkälle puheenjohtajamaan päätettävissä. Puheenjohtajamaa on määritelmän mukaan velvoitettu viemään asioita tehokkaasti ja puolueettomasti eteenpäin. Puheenjohtaja voi edetä käsittelemällä ensin keskeisiä asiakokonaisuuksia. Hän voi yhtä hyvin aloittaa vaikeimmista asioista ja sen jälkeen siirtyä käsittelemään sinänsä tärkeitä mutta vähemmän kiistanalaisia kohtia. Toisinaan puheenjohtaja valitsee kaavamaisen artikla artiklalta käsittelyn. Tilanne elää koko ajan ja käsittelyjärjestys voi muuttua kesken neuvottelujen.

Puheenjohtajamaa asettaa myös käsittelyn ajalliset tavoitteet. Jos se pyrkii saamaan valmista tulosta pj-kauden lopuksi, työryhmän kokousaikataulua suunnitellaan sen mukaan. Samoin se päättää, milloin on aika viedä asia Coreperiin ja, onko tarkoitus pedata tulosta ensin pj-kauden neuvoston ensimmäisessä kokouksessa ennen kuin ratkaisua haetaan tosissaan toisessa tai ehkä kolmannessa kokouksessa.

Puheenjohtajan tavoitteena on saada aikaan konsensusratkaisu. Tavoite voi osoittautua mahdottomaksi saavuttaa jo aikaisessa vaiheessa. Toisinaan puheenjohtaja voi hyvällä syyllä hakea sitä koko työryhmävaiheen läpi, vieläpä Coreperin käsittelyn ajan ja joskus aivan lopulliseen päätökseen asti neuvostossa. Mutta siinä vaiheessa, kun konsensusratkaisu ei enää osoittaudu mahdolliseksi, puheenjohtaja alkaa hakea määräenemmistöstä esityksen taakse.

Neuvotteluissa komissio puolustaa omaa esitystään mahdollisimman pitkälle. Vaikean ja moniselkoisen asian ollessa esillä komissio joutuu usein keskittymään siihen, että esityksen keskeisistä tavoitteista ja rakenteesta pystytään pitämään kiinni.

Komissio ei ole aina sidottu vain tiettyyn ratkaisuun tai keinoon. Tärkeää on, että esille tuotu vaihtoehto turvaa esityksen keskeiset tavoitteet, muoto voi vaihtua. Komissio tulee usein vastaan ja keinot voivat siten erota olennaisestikin alun perin ehdotetuista. Lopullinen määräenemmistöpäätös syntyy kuitenkin vain, jos komissio omalta osaltaan hyväksyy ratkaisun.

Jäsenmaat valitsevat jo tässä vaiheessa neuvottelustrategian. Monet saattavat katsoa, että komissioin esitys ajaa niiden tärkeinä pitämiä asioita, vastaa hyvin niiden asettamia tavoitteita sekä parantaa ja tehostaa unionin lainsäädäntöä. Niinpä ne pyrkivät saamaan aikaan myönteisen tuloksen ja toimivat johdonmukaisesti puheenjohtajan pyrkimyksiä tukien.

Toiset saattavat katsoa, että komission esitys on jo lähtökohdiltaan hankala, vastaa huonosti niiden intresseihin tai jopa sotii niitä vastaan. Niinpä ne saattavat lähestyä asiaa kielteisin etumerkein ja ilmoittaa jo varhain, että ne vastustavat esityksen hyväksymistä. Jos näitä jäsenmaita on yksi tai kourallinen, sillä ei ole käsittelyn kannalta merkitystä. Puheenjohtaja joutuu toteamaan, että tukea ei ole luvassa, joten niiden esittämiin huoliin ei myöskään ole mitään syytä vastata. Neuvotteluratkaisua haetaan niiden jäsenmaiden kesken, jotka ovat ilmoittaneet valmiudestaan yhdessä hakea ratkaisua. Kielteisesti suhtautuvan jäsenmaan vaikutus lopulliseen ratkaisuun jää

olemattomaksi, ja toiminta muuttuu korkeintaan poliittiseksi mielenilmaisuksi. Lopullinen päätös sitoo yhtä lailla sen puolesta äänestäneitä kuin vastaan asettuneita jäsenmaita.

Tilanne muuttuu, jos tyytymättömiä jäsenmaita on sen verran, että määräenemmistön muodostaminen on aidosti hankala. Jäsenmaat voivat olla tyytymättömiä eri syistä ja eri asioista, mutta niiden yhteenlaskettu äänimäärä saattaa riittää määrävähemmistöksi asti. Puheenjohtajan on siinä tilanteessa haettava tukea laajemmin ja perusteellisemmin, jotta määräenemmistö syntyy. Tässä täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että määräenemmistöä ei synny ilman komission liittymistä esitettyjen ratkaisujen taakse.

Saattaa vielä olla niin, että kaikki jäsenmaat vastustavat komission esitystä. Kaikki jäsenmaat yhdessä voivat ajaa komission yli, jolloin tämä joutuu siinä tilanteessa vetämään esityksensä takaisin. Näin toisinaan tapahtuu, mutta se on kuitenkin hyvin harvinaista.

On vielä kolmas kahdesta muusta erottautuva ryhmä jäsenmaita eri neuvotteluissa. Ne saattavat ilmoittaa käsittelyn aluksi valmiudesta työskentelemään myönteisen ratkaisun puolesta ja tukemaan puheenjohtajan tavoitteita ja pyrkimyksiä saada aikaan ratkaisu. Samaan aikaan ne saattavat eri sanakääntein tehdä selväksi, että tuki puheenjohtajalle on ehdollinen ja että se edellyttää tiettyjen keskeisten ongelmakohtien myönteistä ratkaisua.

Puheenjohtajan kannalta tämä on hyödyllinen ryhmä. Se tietää tukea yleisille pyrkimyksille, mutta tuo samalla joustavuutta kompromissien etsimiseen. Jäsenmaan tulee puolestaan toimia uskottavasti ja jatkuvasti osoittaa, että tulosta haetaan yhdessä puheenjohtajan ja muiden kanssa.

Ongelmiin jäsenmaa voi parhaiten saada ratkaisua laajemman ja myönteisen strategian osana. Tällaisissa tilanteissa muilta jäsenmailta ja myös komissiolta löytyy helpommin ymmärrystä. Ongelmien määrän tulee neuvottelujen edetessä kuitenkin vähetä, ei lisääntyä. Aivan uusien ongelmien nostaminen esille neuvottelujen edetessä johtaa uskottavuuden menettämiseen.

COREPER HAKEE RATKAISUJA JA/TAI PETAA ASIAT NEUVOSTOLLE

Lainsäädäntöhanke nostetaan Coreperiin asian alkaessa olla kypsä päätöstä varten. Työryhmä on saattanut neuvotella asiasta jo pitkään. Asian tullessa Coreperiin perusasiat on tavallisesti hoidettu kuntoon, teknisiin kysymyksiin on löytynyt vastaus ja ratkaisun ääriviivat alkavat hahmottua.

Toisinaan työryhmä saattaa viedä koko valmisteluprosessin loppuun asti. Asia tuodaan silloin I-kohtana Coreperiin ja hyväksytään ilman keskustelua. Sen jälkeen se viedään neuvostoon A-kohtana ja neuvosto hyväksyy asian ilman keskustelua. Vähänkin laajemmassa ja poliittisesti herkässä asiassa näin ei usein kuitenkaan tapahdu.

Coreperin kokouksiin osallistuu pysyvä edustaja (Coreper II) ja pysyvän edustajan sijainen (Coreper I) pysyvän edustuston virkamiesten avustamana. Coreper on määritelmältään vaikeisiin asioihin tarttuva elin, ongelmakysymysten ratkaisija ja kompromissien tekijä. Jopa siinä määrin, että sitä kutsutaan usein kompromissitehtaaksi. Ilman tätä vaihetta päätöksenteko olisi vaikeaa ja päätöksiä syntyisi vähemmän ja joka tapauksessa paljon hitaammalla tahdilla.

Coreperissa näkökulma muuttuu monelta osin. Valmisteltavan asian yksityiskohtien tarkastelu antaa tilaa kokonaisarviointille. Varaumien kiinnipitämisen sijasta siirrytään katsomaan millä edellytyksin voidaan saada aikaan kokonaisuus, joka tyydyttää mahdollisimman monia.

Jäsenmaiden omat edut joutuvat vertailuun yleisen eurooppalaisen edun kanssa. Tasapainoa haetaan.

Coreperin puheenjohtaja alkaa jossain vaiheessa etsiä tosissaan ratkaisuja määräenemmistön avulla. Jäsenmaat joutuvat valmistautumaan siihen, että 'mannerlaatat' siirtyvät, että laajoista kokonaisuuksista päätetään ja että neuvotteluissa tapahtuu nopeita liikkeitä. Tähän kaikkeen tulee olla varautunut ja yllättäviinkin skenaarioihin valmistautunut.

Kaikkein paraskaan omassa keskuudessa tehty ennakkointi ei valmista kaikkiin tilanteisiin. Niinpä pitää olla yhteyksiä eri suuntiin, jotta osataan varautua ja jotta täysin ennakoimattomia tapauksia ei pääse tapahtumaan. Samanmielisiin tulee olla yhteyksiä, jotta voidaan sopia tavoitteista, mahdollisesta työnajosta ja tarpeen tullen vuorovedostakin. Kun lähestytään ratkaisuvaihetta, on välttämätöntä asettaa neuvottelutavoitteet tärkeysjärjestykseen.

Suomen äänen arvoa on vaalittava mahdollisimman hyvin ja hinnoitella sitä viisaasti. Kategorinen ja varhainen ilmoitus siitä, että Suomi vastustaa esitettyä hanketta nollaa niiden arvon heti käsittelyssä. Neuvotteluissa mukana pysyminen mahdollisimman pitkään vastaavasti nostaa niiden arvoa.

Ohjeet Coreperiin tulevat valtioneuvoston kansliasta ja ne perustuvat perusteelliseen koordinaatioon. Hyvässä ohjeessa Suomen edustajalle ilmaistaan porrastetut tavoitteet ja määritellään myös, mikä on vähimmäistaso, johon vielä voi tyytyä. Neuvottelijalle jätetään sen päättäminen, millä tavoin mahdollisimman hyvään tulokseen pääsee. Neuvottelijan tärkeimmät ominaisuudet ovat uskottavuus ja ennustettavuus. Vain johdonmukaisella toiminnalla voi saavuttaa muiden luottamuksen ja sitä kautta hyviä tuloksia aikaan.

NEUVOSTO TEKEE PÄÄTÖKSET

Jäsenmaiden ministereistä koostuva neuvosto tekee lopulliset päätökset. Neuvostoa ei voi liikaa kuormittaa. Neuvotteluissa alemmilla tasoilla on pitänyt päästä niin pitkälle, että asian tullessa neuvostoon on realistiset edellytykset saada ratkaisu aikaan. Ministeriä avustavat pysyvä edustaja ja pääkaupungista tulleet ja edustuston omat virkamiehet.

Neuvostosta voi kylläkin jo aikaisessa vaiheessa hakea suuntaa tai lopullisen päätöksen tärkeimpiä elementtejä. Näihin elementteihin tulee silloin saada keskeiset tavoitteet ja pyrkimykset, koska niiden pohjalta neuvotteluja jatkossa käydään. Neuvoston kokousta voi myös käyttää hyväksi seuraavan kokouksen petaamiseksi ilman pyrkimystä vielä löytää vastausta kaikkiin avoimiin kysymyksiin.

Jos asetuksen tai direktiivin suunnasta on vielä epäselvyyttä, neuvoston voi odottaa joutuvan valitsemaan kahdesta tai korkeintaan kolmesta vaihtoehdosta. Avoimia suuria kokonaisuuksia ei voi olla monta ja ongelmallisia kysymyksiäkin enää vain rajallinen määrä. Silti ratkaisevan kokouksen neuvottelut voivat kestää koko päivän, vieläpä seuraavan yön ja joskus vielä pitempäänkin.

Neuvostoon valmistautuessa ministeri ja EU-ministerivaliokunta joutuvat vielä kertaalleen tarkistamaan tavoitetasoa. Kompromissin saavuttaminen ja kunkin jäsenmaan liittyminen siihen mukaan edellyttää tarkkaa harkintaa. Alkuperäisistä tavoitteista joutuu tinkimään, mutta niin joutuvat muutkin tekemään, jotta ratkaisu saadaan aikaan. Tavoitetason realistinen asettaminen

tässä vaiheessa määrää myös lopullisen tuloksen. Liian monesta neuvottelutavoitteesta kiinnipitäminen loppuun asti saattaa johtaa siihen, ettei niistä saavuta lopulta yhtäkään. Oikean tilannearvion pohjalle asetetut tavoitteet takaavat yleensä hyvän tuloksen.

Neuvottelutuloksen ratkaisee argumentin pitävyys. Oman ehdotuksen tai pyynnön tulee olla asiallisesti hyvin perusteltu. Muiden pitää vakuuttua siitä, että se sopii hyvin kokonaisuuteen eikä heikennä lainsäädäntöhankkeen yleisiä pyrkimyksiä. Ja lisäksi vaatimuksen pitää olla kohtuullinen. Näiden edellytysten täytyessä muiden jäsenmaiden ja komission on helpompi tulla vastaan.

Pitkän neuvottelun tärkein vaihe saattaa olla 'viimeinen vartti' ja erityisesti sen tajuaminen, milloin se alkaa. Silloin pitää olla hereillä ja valmis sopimaan. Tavoitetaso tulee asettaa realistiselle tasolle ja pyrkiä tämän lopputilanteen suomiin tuloksiin. Se, joka vielä tuossa tavoittelee maksimitulosta, asettaa itsensä neuvottelujen ulkopuolelle, ja saattaa menettää pelin.

Äänestäminen hanketta vastaan on luonnollisesti yksi vaihtoehto. Se voi olla tarpeen, etenkin jos halutaan lähettää poliittinen signaali muille jäsenmaille, komissiolle tai kotimaan yleisölle. Usein se on kuitenkin sen tunnustaminen, että on joutunut neuvotteluissa 'minorisoiduksi' eli joutunut kärsimään tappion. Tässäkin tapauksessa muiden toimesta tehty päätös sitoo vastaan äänestettyä jäsenmaata.

NEUVOTTELUT PÄÄTTYVÄT TRILOGISSA

Neuvoston neuvottelut päättyvät yhteiseen näkemykseen, joka luonteeltaan on vielä virallista statusta vailla oleva alustava päätös. Euroopan parlamentti tekee päätöksen omasta kannastaan yleensä samoihin aikoihin. Tulos on samalla tavalla alustava ja epävirallinen.

Kohta tämän jälkeen käynnistyvät trilogit neuvoston, parlamentin ja komission välillä. Neuvostoa edustaa pj-maan edustaja (ministeri tai pysyvä edustaja) ja parlamenttia edustaa neuvotteluihin valittu valtuuskunta. Komissiota edustaa komissaari tai pääjohtaja.

Neuvottelujen tarkoituksena on saada aikaan yhteinen ratkaisu, jonka molemmat lainsäädäntöelimet vahvistavat erikseen. Näissä neuvotteluissa neuvoston puheenjohtajan mandaattina on neuvoston päätös. Kun päätökset yleensä tehdään määräenemmistön turvin, se on juuri tämä päätös.

Puheenjohtaja joutuu usein palaamaan Coreperiin uutta muokattua mandaattia hakemaan. Kun mandaattia muutetaan, se tapahtuu määräenemmistössä olevien jäsenmaiden toimesta. Vähemmistöön jääneillä ei enää varsinaisesti ole puheoikeutta. Trilogissa käydään yleensä monta kierrosta ennen kuin yhteisymmärrys löytyy ja lainsäädäntöhanke saattaa käydä läpi suuriakin muutoksia. Tämä on otettava huomioon, jos ja kun päättää äänestää vastaan neuvostossa.

Euroopan parlamentin kantaan voi eri vaiheissa pyrkiä vaikuttamaan. Niin myös tehdään ja se on osa järjestelmää. Asialla ovat etujärjestöt, elinkeinoelämä, toimialajärjestöt ja yksittäiset yritykset. Vähemmistöön joutuneen jäsenmaan edustajat saattavat tuntea houkutusta liittyä rintamaan. Silloin ei voi kokonaan välttyä vaikutelmasta, että hallitus pelaa omaa joukkuetta eli neuvoston määräenemmistöä vastaan.

Hallitus ei voi velvoittaa suomalaisia parlamentin jäseniä noudattamaan sen noudattamaa politiikkaa. He toimivat eurooppalaisissa puolueissa ja seuraavat toiminnassaan niiden tekemiä linjauksia.

LOPUKSI

On lukuisia mahdollisuuksia pyrkiä vaikuttamaan komission esitykseen, kun se vielä on valmisteluvaiheessa. Komissio on avoimena näkemyksille ja vaikuttamiselle ja tämä on osa järjestelmää. Mitä aiemmin on liikkeellä, sitä enemmän voi saada aikaan. Johdonmukaisuus, jatkuvuus ja asian esillä pitäminen eri vaiheissa ovat tärkeitä. Vain yhteen tapaamiseen tai keskusteluun jäävä vaikuttaminen ei riitä eikä johda tuloksiin.

Neuvoston eri vaiheissa käytäviin neuvotteluihin on valittava toimiva strategia. Intressit luonnollisesti määräävät strategian. Toimivin ja eniten myönteisiä tuloksia tuottava on yleensä 'kyllä, mutta – strategia'. Myönteisellä, rakentavalla ja tuloksia hakevia neuvottelutyylillä voi parhaiten saada ratkaisuja myös omiin ongelmiin.

Pienen jäsenmaan parhaat valtit neuvotteluissa ovat hyvä valmistautuminen, realistinen tavoitetaso ja johdonmukainen ja ennustettava toiminta. Hyvällä ja huolellisesti muodostetulla argumentilla on voimaa. Se toimii erityisesti, jos se on asiallisesti perusteltu, sopii yhteen myös muiden jäsenmaiden pyrkimysten kanssa, edistää kokonaisuutta ja pidetään tasapainoisena, oikeudenmukaisena ja kohtuullisena ratkaisuehdotuksena.

Hyvään tulokseen ei pääse vain aktiivisella toiminnalla kokoussalissa. Pitää lisäksi olla verkottunut ja pitää olla tuntosarvet eri jäsenmaiden ryhmissä ja eri instituutioissa. Pitää osata varautua yllättäviinkin käänteisiin. Hyvin valmistautunut osaa vastata uusiin tilanteisiin nopeasti ja ketterästi.

Kansallisen edun puolustaminen neuvotteluissa on lähtökohta. Samalla on ymmärrettävä, että laajempi eurooppalainen etu merkitsee myös. Näiden yhdistäminen palvelee lopulta kaikkia ja takaa parhaimman tuloksen.

30/10/2022/JS.

